

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Nádor Jecő

Cím: Budapest nagy veszedelme - a lakáshiány

Forrás: Magyar Hírlap.

Bp.
(Hely)

1917. IX. 8.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1917"

Személy

333.32 "1917"

Budapest nagy veszedelme — a lakáshiány.

A Magyar Hírlap tudósítójától.

Néhány hónapja már a nyilvánosság is tud arról a mozgalomról, amely hivatásul tüzte ki leküzdeni és megelőzni azt a nagy veszedelmet, amely Budapest polgárságát és munkásságát az akut lakáshiány révén fenyegeti. Megalakult a Lakásépítő állandó bizottság, amely Wekerle Sándor elnöklete alatt ankétet tartott és csendben dolgozik a lakáshiány megszüntetésén, mégis hihetetlen mértékben emelkedik a lakásszükség. A lapok apróhirdetési rovatában, ahol lakást keresnek, már ezer koronás jutalmat ígérnek annak, aki három-négy szobás lakást szerez. Ez is mutatja, milyen óriási mértékű a lakáshiány, amely a háború folytatásával mindcsak emelkedik, de főleg akkor vesz majd hatalmas dimenziókat, ha hazajönnek a harctérről katonáink, hogy itt újra megkezdhesék békés polgári életüket. A harctér hősei számára nem lesz hajlék, ahol fejüket lehajtsák, ha nem történik intézkedés. Első pillanatban felvetődött az az eszme, hogy barakkokat és szükséglakásokat kell építeni. Ez azonban csak fél megoldás. A harctér érdemes hőseit érdemeik elismerésül, vajjon ki akarná szükség-lakásokba elhelyezni?

A Lakásépítő állandó Bizottság, amelynek különben a mostani miniszterelnök az elnöke, a veszedelem méreteit felismerve, küldöttségben járult Vázsonyi Vilmos és Batthyány Tivadar gróf miniszterekhez és kérte a támogatásukat. A miniszterek megígérték hathatós támogatásukat és így remélnünk kell, hogy az akciónak az elképzelhető legrövidebb idő alatt eredménye lesz. Maga a bizottság még mindig az előkészítő munkálatoknál tart. A bizottság tagjainak egyik része adatokat gyűjt a lakáshiány számszerűségének megállapítása céljából és ezért a különböző társadalmi egyesületekhez és szervezetekhez kérdést intézett, **milyen és hány lakásra volna az ő körükben szükség.** Ezek a statisztikai munkálatok még javában folynak, és ezekből lesz majd megállapítható, hány munkáslakásra és hány polgári közeposztálybeli lakásra van szükség.

A bizottság másik része eközben azzal foglalkozik, hogy megállapítsa, *Budapesten mennyi az építőanyag*, mennyi a kiégetlen téglák és mennyi szénre volna szükség, hogy ez a téglamennyiség építkezésre felhasználható legyen. Egyike a legnagyobb nehézségeknek a lakás-

építésben is, a szénhiány következtében a téglagyárak legtöbbje kénytelen volt üzemét beszüntetni. Sürgősebb feladata a polgárság javainak, helyzetének biztosítására hivatott hatóságoknak nem lehet, minthogy megóvják a főváros és a vidéki nagyvárosok lakosságát attól a mindjobban fenyegető veszedelemtől, amely beáll azáltal, ha a lakásépítés stagnációja továbbra is megmarad. Első feltétele annak, hogy építkezésről egyáltalán szó lehessen, hogy az illetékes faktorok szénhez juttassák a téglagyárakat, mert különben a legszükségesebb nyersanyag teszi majd lehetlenné a legjobb törekvéseket. A lakásépítő állandó bizottság az előkészítő munkálatokkal a lehető leggyorsabb időn belül kell, hogy elkészüljön és el kell következnie a határozott munka idejének. A helyzet az, hogy statisztikailag azt mutatják ki, hogy **a fővárosban négyszáz üres lakás van.** Elremitő ez a szám. Egyrészt, mert nem fedi valósággal a tényeket, másrészt, mert a helyes lakáspolitikának csak az lehet, amikor a meglévő lakásoknak nyolc százaléka áll üresen. Csak ilyen körülmények között fejlődhetik ki kereslet és kínálat, ami a polgárság, de a háztulajdonosok szempontjából is föltétlenül szükséges. A négyszáz üres lakás, amelyet a statisztikai adatok kimutatnak, nem áll rendelkezésére azoknak, akik otthon nélkül vannak. Ebben a számban

ugyanis bennefoglaltak az üresen álló nyári lakások, a villák, a luxuspaloták és végül azok a lakások, amelyek közegészségügyi és közbiztonsági szempontból lakhatatlanok. Valóságban tehát a lakáskereső a mai állapotok között a négyszáz kimutatott lakás közül egyetlen-egyet sem vehetnek igénybe.

A nagy lakáshiány természetesen magukat a lakókat is foglalkoztatja. Tegnap este a Társadalomtudományi Társulat helyiségében *Felky Béla* dr. fővárosi bizottsági tag elnöke alatt és *Szabó Imre* dr. székesfővárosi tisztí főügyész jelenlétében értekezletet tartott a Lakók Szövetsége, amelyen a legélesebb hangon mutattak rá a fenyegető katasztrófára és kérték a hatóságokat, hogy minden hosszadalmas eljárás helyett a leggyorsabban fogjon hozzá az építkezésekhez. Ezen a gyűlésen különben a következőket határozták el:

1. nagy nyilvános népgyűlést hívnak össze, amelyen feltárják a lakáshiányból származó szociális és közegészségügyi veszedelmeket;

2. gondoskodnak róla, hogy a lakásinség a parlament összeülése alkalmával azonnal szóváltéssé;

3. örömmel veszik tudomásul Wekerle miniszterelnök ígéretét, hogy a kormány a lakásépítést megindítja, de beadványban kifejtik, hogy a lakásépítés halaszthatatlanul sürgős, azonnal hozzá kell fogni;

4. felhívja Budapest fővárost a kislakásépítkezés folytatására, szem előtt tartva a lakásmizéria követelményeit, a hivatalokkal elfoglalt lakások kiürítését és lakásügyi hivatal sürgős létesítését;

5. beadványban kérik az építkezést megnehezítő építkezési szabályzat sürgős enyhítését;

6. felkérlik a kormányt, hogy a hadsereg birtokában lévő fölösleges építőanyagokat borszássa az építkezés rendelkezésére, továbbá foglaljon le rokkantak részére fővárosi épületeket;

7. felkérlik a kormányt, hogy olcsó hitellel és a közös tulajdon formajogi rendezésével mozdítsa elő a társasházak építkezését;

8. megsürgetik a kormánynál a budapesti és aradi telekértékadó jóváhagyását és kérik, hogy a lakásbérek olcsóbbítása érdekében szüntesse le a lakást és épületeket terhelő adókat s

pótolja az építkezést előmozdító telekértékadóval, mint ez különösen Németországban és a nyugati országokban nagy kiterjedésben történt.

A Lakók Szövetsége állandóan folytatni fogja a lakásinség elleni küzdelmet, míg célját, a budapesti lakásviszonyok megjavítását el nem érte. Hangsúlyozták továbbá, hogy a lakásakciónak az egész országra ki kell terjeszkednie, hogy a fővárosi lakáspiac tehermentessé.

Senki el nem zárkozhatik annak a fénynek a megállapításától, hogy a kérdés megoldását óriási nehézségek akadályozzák. Egyik legnagyobb baj az, hogy nincs nyersanyag. Egyelőre szó sem lehet arról, hogy nagy bérházak épüljenek, mert a vaskonstrukciók vasérc hiányában nem készülhetnek el. Csúpan kis lakások és családi házak építéséről lehet beszélni, amelyeknél a vas alkatrészek falkonstrukciókkal

